

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра

журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна українська публіцистика

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма

Середня освіта (українська мова і література); Середня освіта (польська мова та література); Польська мова і література та англійська мова; Українська мова і література; Чеська мова і література

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від “18” грудня 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасна українська публіцистика
Викладач (і)	Хороб Соломія Степанівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	solomia.khorob@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Понеділок/четвер о 14.00.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є жанри сучасної публіцистика, видання, які спеціалізуються на публікації такого роду матеріалів, а також на перелік найбільш актуальних та помітних колумністів, есеїстів чи блогерів.

Коротко особливості, зміст. В курсі вивчаються найпомітніші публіцисти сучасного медіапростору: Павло Казарін, Оксана Забужко, Юрій Макаров, Віталій Портников, Тарас Прохасько та інші.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є вивчення усіх основних жанрів, які належать до художньо-публіцистичної журналістської діяльності. Зокрема, ознайомлення з сучасними тенденціями розвитку та побутування означених жанрових форм як колонка, есей, нарис, блог, публіцистична стаття тощо.

Основними **цілями** вивчення дисципліни є вміння використовувати на практиці основні прийоми, які характеризують художньо-публіцистичну діяльність; навчитися аргументувати свою позицію з достатньою доказовою базою, мати навички формування свого індивідуального стилю у процесі написання публіцистичних статей та осмислення публіцистики як однієї з базових великих груп жанрів журналістської творчості.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 11 Здатність спілкуватися державною мовою.

Фахові компетентності:

- СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;
- СК 03. Здатність створювати медіапродукт;
- СК 08. Здатність орієнтуватися в напрямках і тенденціях світової, української журналістики й публіцистики.

Програмні результати навчання

- ПР 11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
- ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
- ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.
- ПР20. Здатність використовувати засоби масової інформації, в тому числі інформаційно-пропагандистський апарат.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	014 Середня освіта; 035 Філологія	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Загальна характеристика публіцистики.	2	2	10

Риси. Публіцистичність.			
Тема 2. Письменницька публіцистика. Творчість Оксани Забужко.	2	2	5
Тема 3. Колумністика. Колонки Юрія Макарова на «Українському тижні»		2	5
Тема 4. Жанр авторської колонки. Публіцистика Тані Малярчук, Олени Стяжкіної та Сергія Жадана на «DW».	2	2	10
Тема 5. Політична блогосфера. Блоги на «УП» Павла Казаріна та публіцистика В.Портникова.	2	2	5
Тема 6. Блоги на сайті «НВ». Історична публіцистика Ярослава Грицака	2	2	5
Тема 7. Кулінарна колумністика С.Пиркало «Кухня егоїста».		2	5
Тема 8. Есеїстика та дискурси видання «Збруч». Публікації Т.Прохаська		2	5
Тема 9. Сатирична та зображальна публіцистика.	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Поточне оцінювання та самостійна робота- 50 (40+10) балів. Підсумкова письмова робота – 50 балів. Робота на семінарському занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти та точності відповіді студента. Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>У межах курсу «Сучасна українська публіцистика» письмова самостійна робота здається на останньому практичному занятті. Жанр тексту – на вибір – один з публіцистичних жанрів. Вимоги: відповідність використання прийомів, здатність критично подати відповідь на зазначену тему та грамотність.</p>
Семінарські заняття	<p>Робота (усна відповідь переважно) на семінарському занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти та точності відповіді студента.</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність не менше 25 балів.
--	------------------------------

Підсумковий контроль	<i>форму контролю – залік</i> <i>форму здачі - письмова</i>
----------------------	--

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Від письмової роботи вимагаються такі критерії: повнота відповіді, здатність критично подати власну відповідь на зазначену тему, наявність прикладів з вивченого матеріалу та грамотність.

Академічна доброчесність: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. За потреби, то використовуються платформи для виявлення відсотку оригінального та неоригінального текстів.

Відвідування занять: обов'язкове. Пропущення занять можливе тільки у певних умовах

Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів навчання на певних платформах (Prometheus, Coursera, Udemu тощо).

8. Рекомендована література

- Балаклицький М.А. Есе як художньо-публіцистичний жанр : методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. 74 с.
- Вартанов Г. І. Засоби масової інформації. Короткий словник термінів і понять / Вартанов Г. І. ; К. : Грамота, 2005. 64 с.
- Гевків Г. Публіцистика і поетика: вивчення підстав взаємодії. Вісник Львівського університету. Серія “Журналістика”.2009. Вип. 32. С. 95–105
- Державин В. Літературознавство.Критика.Публіцистика : вибрані статті, дослідження, крит.відгуки та публ.виступи; упор. С.Хороб. Ів.-Франківськ : Місто НВ, 2017. 336 с. ПНУ.

5. Желіховська Н.С., Різун В.В. Сучасна українська публіцистика: теорія і практика : навч. посіб. для студ. Галузі 0303 «журналістика та інформація» Н.С. Желіховська, В.В. Різун. К.: РИДЖИ, 2015. 128с
6. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / Володимир Йосипович Здоровега. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
7. Казарін П. Дикий Захід Східної Європи. Х.: Віват, 2022. 320с.
8. Кость С. Українська військово-політична думка: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім.І.Франка, 2022. 492с.
9. Лазебник Ю. Публіцистика в літературі / Ю. Лазебник. К. : Радянський письменник, 1971. 320 с.
10. Лось Й. Публіцистика й тенденції розвитку світу: навч. посіб. у 2-х ч. Ч.1. / Й. Д. Лось. Львів : Вид. центр Львівського нац. ун-ту ім. І.Франка, 2007. 376 с.
11. Михайлин І.Л. Основи журналістики. Київ: Центр навчальної літератури, 2019
12. Полянський І. Світоглядна і розслідувальна публіцистика України: концептуальний погляд на їх функціональну спроможність // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2004. Вип. 25. С. 130 -136.
13. Померанцев П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності. Київ: Yakaboo Publishing , 2020. 288с.
14. Стеблина Н. О. Сучасна українська письменницька публіцистика у варіанті виступів О. Забужко, Т. Прохаська, Ю. Андруховича : дис. канд. наук із соц. комунік. / Н. О. Стеблина. К., 2011. 192 с.
15. Титаренко С. Новочасна журналістика в контексті синергетики або “В пошуках унікального “надлишку” / Марія Титаренко. – Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/drukovani/novochasna-zhurnalistyka-v-kontek...>
16. Хоменко Т. Публіцистика І. Франка як приклад національного типу мислення // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2006. Вип. 28. С. 17 - 22.
17. Хоменко Т. М. Трансформація жанру проповіді у сучасній україномовній публіцистиці (Євген Сверстюк, Мирослав Маринович – Україна, Іван Ортинський – Німеччина): автореф. дис. канд. філол. наук / Т. М. Хоменко. К., 2001. 18 с
18. Хороб С. Еміграційна проблематика у колумністиці Тані Малярчук (на матеріалі авторських колонок на «Deutsche Welle»). Молодий вчений. Спецвипуск - Журналістика. №9.1 (85.1) 2020. С. 127-131.
19. Хороб С. Публіцистика Василя Стефаника: штрихи до портрета. Прикарпатський вісник НТШ. Слово, Вип.16 (63), 2022. С.264-278.
20. Хороб С. Публіцистика: жанр літератури чи журналістики? Прикарпатський вісник НТШ. Слово, Вип. 2 (54), 2019. С. 364-370.
21. Хороб С. Трансформація основних концепцій памфлетистики Миколи Хвильового в українському публіцистичному дискурсі. Соціальні комунікації: теорія та практика. Вип.1 №12, 2021. С.63-72
22. Шаповал Ю. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність : монографія / Юрій Григорович Шаповал. Львів : ВЦ ЛНУ ім. І.Франка, 2002. 233 с.
23. Шляхи під сонцем. Репортаж 20-х років. К.: Темпора, 2016. 860с.
24. Sims N. The Art of Literary Journalism / ed. by Norman Sims, Kramer Mark // Literary Journalism: A New Collection of the Best American Nonfiction. New York : Ballantine, 1994. P. 3–19.

Хороб Соломія Степанівна,
доцент кафедри журналістики